

23195

PROGRAMA D'ASSIGNATURA

Assignatura: Diagnòstic en educació.

Professor: Francesc Xavier Moreno i Oliver

Horari tutories: Dilluns de 17,30 a 18,30

Dimecres: 14,30 a 15,30 (Pràctiques) i de 18,30 a 19,30

Despatx: G- 6.265 - Telf. 5813198

Temporalització : 8 crèdits

Departament: Pedagogia Aplicada. Mètodes d' Investigació i Diagnòstic en Educació (MIDE). Universitat Autònoma de Barcelona.

OBJECTIUS

Els objectius generals d'aquesta assignatura ens indiquen el que l'alumne ha de ser capaç d'aconseguir al finalitzar el període concret d' ensenyança - aprenentatge.

Els següents objectius els formularem en base a tres dimensions formatives: la cognitiva, la procedimental i l'actitudinal.

Objectius generals:

Que l'alumne sigui capaç de:

- Aplicar en el camp educatiu els fonaments i models diagnòstics de caire pedagògic.
- Saber triar, aplicar i interpretar adequadament els instruments del diagnòstic en educació.
- Confeccionar informes de diagnòstics adreçats a professionals de la intervenció psicopedagògica, educativa, o familiar.
- Aplicar els mètodes d'investigació educativa en l'àmbit del diagnòstic psicopedagògic.

CONTINGUTS:

Els continguts que presentem tenen la seva gènesis en els objectius de l'assignatura. Trobarem tres blocs diferenciats de continguts acadèmics: els conceptuals, els de tipus procedimental i els actitudinals.

Una vegada presentada la taxonomia dels continguts, aquests els dividirem en dos tipus, els teòrics que desenvoluparan els conceptes bàsics de manera ordenada, per tal de que l'alumne pugui adquirir una visió global, ample i coherent de la temàtica a tractar; i els pràctics on l'alumne pugui relacionar els continguts teòrics amb la pràctica professional.

Continguts dels crèdits teòrics:

- 1.- El diagnòstic en educació: conceptes i funcions. El diagnòstic en la intervenció psicopedagògica.
- 2.- Els models diagnòstics en educació i la seva evolució. Procediments i tècniques específiques. Anàlisi de l'aplicació dels diferents models diagnòstics.
- 3.- El diagnòstic en els diferents àmbits educatius. Diagnòstic individual i grupal. Objectius i funcions.
- 4.- La mesura de variables en el diagnòstic. Variabilitats dels constructes en funció del models teòrics.
- 5.- Els instruments de mesura i les tècniques de recollides de dades. La construcció fiabilització i validació d'instruments diagnòstics.
- 6.- Diagnòstic i contextos. Interpretació de resultats. L'informe diagnòstic, la síntesis diagnòstica i les orientacions per a la intervenció psicopedagògica.

Continguts dels crèdits pràctics.

- 1.- Procés inicial del diagnòstic. Valoració de les causes de consulta. Estructuració de la fase exploratòria.
- 2.- L'exploració diagnòstica. La pasació de proves. Normes d'aplicació, correcció i interpretació.
- 3.- Anàlisi del cas estudiat i elaboració d'informes i orientacions preliminars.

METODOLOGIA:

El tipus de metodologia a emplear dependrà del tipus de classe que es realitzi, be sigui teòrica o pràctica.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor complementats amb recursos didàctics de caire audiovisual (transparències, diapositives, vídeos, etc.) així com de bibliografia bàsica recomanada. En funció de l'espai on s'

imparteixin les classes (aula ordinària i aula especial) es portaran a terme activitats diferenciades de treball en grup.

Els crèdits pràctics consistiran en el seguiment del procés diagnòstic individual i grupal, on els alumnes hauran de concloure amb els corresponents informes de cada tipus de diagnòstic realitzat. Es facilitarà als alumnes una guia pràctica d'aquests exercicis.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura la dividirem en dos apartats, l'avaluació de l'alumne per tal de poder conèixer quin ha sigut el seu nivell d'aprenentatge i l'avaluació del professor i del programa per tal de poder comprovar l'adequació i eficàcia de la intervenció docent i del programa impartit.

Avaluació de l'alumne:

Per superar la matèria s'han d'aprovar tant els crèdits teòrics com els pràctics. La valoració final tindrà en compte l'assistència i la participació de l'alumnat.

- Per superar els crèdits teòrics s'haurà de realitzar una prova escrita sobre els continguts del programa. La nota d'aquesta prova tindrà un valor d'un 70 % sobre la nota final.

Per aprovar els crèdits pràctics es requereix l'assistència participativa a les classes pràctiques i la presentació dels treballs diagnòstic en els terminis establerts. Un cop aprovats, el valor de la nota obtinguda representarà un 30 % de la nota final.

Per aprovar l'assignatura caldrà aprovar per separat la prova escrita sobre els crèdits teòrics i el treball pràctic.

Avaluació del professor i del programa

L'avaluació del procés del programa la portarem a terme conjuntament el professor (autoavaluació) i els alumnes. En aquest últim cas utilitzarem una enquesta que sigui controlada per agents externs a l'assignatura. Conèixer l'opinió dels alumnes al finalitzar l'assignatura serà de gran ajuda per reestructurar el procés instructiu.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA DEL PROGRAMA

ACOSTA, L.E. (1979). *Guía práctica para la investigación y redacción de informes*. Paidós. Buenos Aires.

ALIAGA, F.M. et al (1996) *TEDOC*. Tea. Madrid.

ALVAREZ ROJO, V.A. (1984). *Diagnóstico Pedagógico*. Alfar. Sevilla.

ANGUERA, M.T. (1988). *L'observació a l'escola*. Graó. Barcelona.

- ARNAL, J. (1996). *Metodologies de la investigació educativa*. Unitat de Metodologia i Desenvolupament Didàctic. Universitat Oberta de Catalunya. Barcelona.
- ARNAL, J. ; DEL RINCON, D. & LATORRE, A. (1992). *Investigación educativa. Fundamentos y metodología*. Labor. Barcelona.
- BASSEDAS, E. et al. (1993, 3^a ed.). *Intervención educativa y diagnóstico psicopedagógico*. Paidós. Barcelona.
- BUISAN, C. & MARIN, M.A. (1987). *Cómo realizar un diagnóstico pedagógico*. Oikos-Tau. Barcelona.
- COSTA, M. i MORENO, F.X. (1995). *Pruebas de observación y diagnóstico escolar inicial para alumnos en dificultad social*. PPU. Barcelona.
- GARCÍA, J. & GONZÁLEZ, D. (1992). *Evaluación e informe psicopedagógico*. EOS. Madrid.
- GARCÍA RAMOS, J.M. (1989). *Bases Pedagógicas de la Evaluación*. Síntesis. Madrid.
- GARCÍA YAGÜE, J. (1980). *Historia del diagnóstico*. Mimeo. Madrid.
- MARÍN, M.A. (1987). *El potencial de aprendizaje*. PPU. Barcelona.
- MARÍN, M.A. & BUISAN, C. (1988, 2^a ed.). *Tendencias actuales en el diagnóstico pedagógico*. Laertes. Barcelona.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, R.A. (1993). *Diagnóstico Pedagógico*. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Oviedo. Oviedo.
- MONTANÉ, J. i MARTINEZ, M. (1994) *La orientación escolar en la educación secundaria*. PPU. Barcelona.
- PÉREZ JUSTE, R. & GARCÍA RAMOS, J.M. (1989). *Diagnóstico, evaluación y toma de decisiones*. CEAC. Barcelona.
- SATTLER, J. (1992) *Evaluación Infantil* Manuel Moderno. Mexico.
- SANZ, R. (1996) *Evaluación de programas en orientación educativa* Piramide. Madrid

DOSSIER D'ORIENTACIONS PEL TREBALL PRÀCTIC

DIAGNÒSTIC EN EDUCACIÓ
Prof. F. Xavier Moreno i Oliver

OBJECTIU DEL TREBALL

- Realitzar un treball pràctic de diagnòstic en educació com acció prèvia a la intervenció educativa planificada.

ÀMBITS DE TREBALL

Inicialment el treball s' haurà de cenyir als àmbits i nivell educatiu que es relacionaran a continuació. En el cas de que algun alumne estigüés especialment interessat en tractar una temàtica diferent haurà de comentar-lo prèviament amb el professor de l' assignatura.

Nivells educatius:

- Educació Infantil
- Educació Primària
- Educació Secundària
- Educació d' Adults
- Educació no formal

Àmbits temàtics:

- Epistemologia conceptes diagnòstic / avaluació. (**)
- Entrevista diagnòstica.
- Diagnòstic biològic
- Diagnòstic social
- Diagnòstic psicològic
- Diagnòstic pedagògic
- Factors ambientals que intervenen en l' aprenentatge (aspectes bioclimàtics, cronobiològics, il·luminació, colors, etc.) (**)
- Ergonomia escolar. (**)

Per la realització del treball caldrà escollir un nivell educatiu i un àmbit temàtic d'aplicació.

ESTRUCTURA DEL TREBALL

a) Introducció

Presentació resumida de l'àmbit educatiu escollit, la seva motivació d'elecció i el contingut global del treball.

b) Marc teòric:

Es tracta de fer una revisió bibliogràfica sobre la temàtica escollida, on es reflectiran els últims avanços teòrics sobre la matèria.

c) Procediment diagnòstic.

Exposició del procediment diagnòstic a seguir amb la presentació de l'instrument de mesura a utilitzar (test, qüestionari, escala, etc.)

L'instrument de mesura pot ser estandaritzat o de nova creació per part de l'alumne.

En aquest apartat caldrà parlar de les diferents fases diagnòstiques: valoració de l'àmbit a diagnosticar, passació de proves, normes d'aplicació, correcció i aplicació.

d) Orientacions i programa d'intervenció.

Sota el criteri de "diagnosticar per millorar les possibilitats dels alumnes", es redactaran les orientacions educatives que com a psicopedagogs donariem sobre l'àmbit i col·lectiu escollit. S'afegirà el disseny d'un programa d'intervenció al respecte per portar a terme pels agents educatius de primer nivell.

e) Bibliografia

Només es relacionarà la bibliografia citada al llarg del treball, utilitzant com a criteri de presentació les normes de l'American Psychiatric Association -A.P.A.-

f) Annexos:

En aquest apartat s'inclouran tots aquells documents il·lustratius dels treballs que no són propis de l'alumne.

NORMES DE PRESENTACIÓ

- Treball grupal (màx. 2 alumnes per grup)
- Mecanografiat en foli Din A-4
- Interlineat a doble espai
- Extensió il·limitada
- Data límit de presentació 20.01.99